

ה"ת 41223/04/15 - בנק איגוד לישראל בע"מ נגד מדינת ישראל - רשות המיסים

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 41223-04-15 בנק איגוד לישראל בע"מ נ' מדינת ישראל ואח'
תיק חיצוני:

מספר בקשה: 3

בפני	כבוד השופט שלמה בנג'ו
המבקש	בנק איגוד לישראל בע"מ ע"י עו"ד עופר פלס - כונס נכסים
נגד	מדינת ישראל - רשות המיסים ע"י פרקליטות מחוז חיפה
המשיבה	

החלטה

בפני בקשת הבנק להחזרת "תפוס" - רכב, ומנגד בקשת המדינה לסילוק ודחייה על הסף של בקשת הבנק.

ה"ה מר איגור בראון (להלן: "החייב") לווה מהבנק כספים לצורך מימון רכישת רכב. את ההלוואה הבטיח הבנק במשכון שנרשם על הרכב. החייב היפר את הוראות חוקי המכס וגובה המכס תפס את הרכב והחרים אותו תחת ידיו.

משלא עמד החייב בהוראות חוזה ההלוואה, פנה הבנק להוצל"פ למימוש המשכון שעל הרכב, וכב' ראש ההוצל"פ מינה את בא כח הבנק, עו"ד עופר פלס, ככונס מכח המשכון שעל הרכב לטובת מימוש הרכב (להלן: "כונס הנכסים").

כונס הנכסים, פנה בבקשה להחזרת תפוס לבית משפט זה, בה עתר למתן צו להחזרת 'התפוס' על מנת שהבנק יוכל למכור את הרכב ולהיפרע ממנו נוכח החוב המצטבר. המדינה מתנגדת, ומבהירה, כי הרכב הוחרם לטובת המדינה, מכח הוראות פקודת המכס, לאחר שהחייב עבר על חוקי המכס ולהזכות לחלטו לפי החוק. ככל שלבנק טענות קנייניות והוא טוען לבכורה על הזכות להיפרע מהרכב, היה עליו להגיש הליך במסגרת המשפטית הראויה ולא הליך זה.

לאחר עיון בתיק בית המשפט, בבקשות הצדדים, בהוראות החוק והפסיקה הרלבנטיים, נחה דעתי כי הדין עם המדינה. הדרך בה נקט הכונס, שגויה, ולא היה מקום לפנות בהליך כזה לבית המשפט זה.

ראשית, הכונס פנה בבקשה להחזרת תפוס לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)(נוסח חדש) התשכ"ט 1969 (להלן: "הפסד"פ), למרות שהרכב לא נתפס מכח הוראה זו, לא נעברה בו עבירה, הוא לא משמש כראיה במשפט, ולא שימש כשכר לביצוע עבירה (סעיף 32 לפסד"פ). כפי שעולה מבקשת המדינה, העבירה או העבירות, בוצעו, לגבי הרכב, כטובין החייבים במס לפי חוקי המכס ולא באמצעותו. לכן, גם אם הייתי רואה בכונס כמי

שבא בנעליו של בעל הרכב, לצורך פסד"פ, לא חלה הפקודה האמורה, אלא פקודת המכס, ואין ולא היה מקום להגשת הליך של 'בקשה להחזרת תפוס' לפי הפסד"פ (ראו: בג"ץ 252/81 **מנהל אגף המכס והבלו נ' דוד שעה**, פ"ד לה 4 (558).

שנית, פקודת המכס הינו דין מיוחד, המסדיר את סוגיית תפיסת טובין, לרבות רכב, שנעברו לגביו עבירות לפי חוקי המכס. דין ספציפי זה שולל את תחולתו של דין אחר, לרבות את תחולת הפסד"פ, לפי הכלל הידוע הנוהג במשפט - *Lex specialis derogat legi generali* (ע"פ 107/73 **נגב - תחנת שירות לאוטומוביל בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד כח 1 690). הרכב נתפס ע"י גובה המכס במסגרת סמכותו, לפי סעיף 188 לפקודת המכס, ולכן הדרך לתקוף את החלטת גובה המכס היתה לפי הפקודה האמורה וסדרי הדין שהיא מתווה.

שלישית, מהחומר שבפני עולה, כי החייב, בעליו של הרכב, פעל במסגרת פקודת המכס, והגיש תובענה אזרחית כנגד גובה המכס, לפי סעיף 190 (א) (1) לפקודת המכס, בגין תפיסת הרכב. מדובר בהליך אזרחי בו נשמעות ראיות, אשר נועד מעצם טיבו וטבעו, לברר את שאלת זכויותיו הקנייניות של בעל הרכב והטוען בו לזכויות, אל מול זכות גובה המכס, להיפרע מהטובין שהחרים תחת ידיו. זו המסגרת הפרוצדוראלית שהתווה המחוקק לבירור שאלות קנייניות אלה. ברם, תובענה זו נדחתה ע"י בית משפט השלום בחיפה, ומשנדחתה התובענה, דין הרכב שנתפס כדין טובין שחולטו לטובת המדינה (ראו גם: סעיף 204 לפקודת המכס; וע"א 7025/12 **קמור רכב (1990) בע"מ נ' מדינת ישראל** (2014) שדן בסוגיית התחרות בין זכותו של נושה מובטח שלטובתו רשום משכון על רכב לבין צו חילוט בשל מעשה עבירה. שם נפסק, שזכות המדינה גוברת על זכות הנושה המובטח).

עוד יצוין, כי הגשת התובענה ע"י החייב, ודחייתה ע"י בית המשפט, היו בידיעת הכונס, כעולה מעיון בבקשתו ובבקשת המדינה. לא ברור, אם כן, מדוע לא בחר הכונס לבקש להצטרף לתובענה על מנת לברר את שאלת זכותו של הבנק להיפרע מהרכב לאור המשכון הרשום לטובתו ו/או מדוע לא בחר במתווה דומה לזה בו נקט החייב, כקבוע בפקודת המכס, לבירור זכותו, שעה שהגדרת "**בעל טובין**" שבסעיף 1 לפקודת המכס, נכלל גם "**מי שיש לו שליטה עליהם או כח לעשות בהם**" בזיקה לצו הכינוס שבידיו.

כך או כך, אין ולא היה כל מקום להגשת בקשה זו מצד הבנק מהנימוקים דלעיל.

אשר לשאלת ההוצאות, ב"כ המדינה טוען, כי יש לחייב את הבנק בהוצאות, שכן, לדבריו, שוחח עם משרד הכונס, ולמרות ששטח בפניהם את הדברים, לא חזר בו הכונס ולא הבהיר לו, כי הגיש בקשה זו. הוא למד על כך, רק מהחלטת בית המשפט שניתנה לאחרונה המורה על תגובת המדינה.

בנוסף, וכפי שצוין לעיל, כונס הנכסים היה ער להליך התובענה בו נקט החייב לפי פקודת המכס, הוא התמנה ככונס מכח המשכון עפ"י צו כב' ראש ההוצל"פ. ככל שלא היה ידוע לו מס' ההליך יכול היה לפנות בבקשה פשוטה למתן הוראות לכב' ראש ההוצל"פ ולברר ענין זה בנקל. זוהי בוודאי לא אמתלה שבגינה לא ניתן היה לפנות מחודש ינואר ש"ז בהליך הנכון לערכאה הנכונה.

כאמור, הכונס לא טרח לפנות בהליך האזרחי הנכון, לערכאה אזרחית, ותחת זאת בחר לפנות בהליך מזורז זה, לערכאה פלילית. לא זו אף זו, במסגרת הליך זה ביקש, למעשה, שבית המשפט זה יכריע בשאלה עקרונית של זכויותיו של הבנק כנושה מובטח, תחת בירורה של שאלה עקרונית זו בהליך עיקרי במתווה המשפטית שנועד לכך.

עיון בפסיקה מלמד, כי אין זו הפעם הראשונה בה נושים נוקטים בהליך כזה, כנגד המכס ורשות המיסים, באמצעות כונסים מטעמם, להגשמת זכויותיהם, חרף המציאות המשפטית, על פיה הם נעדרים זכות עמידה בהליך כזה. ראו למשל: ה"ת (אשדוד) 1223/10 מיום 5/12/10 בה נדחתה בקשת דובק בע"מ, בין היתר, מהטעם שהיא נעדרת כל מעמד לפי הפסד"פ, תוך חיובה בהוצאות בסך - 20,000 ₪. ביהמ"ש המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת צ. צפת), דחה ערר שהגישה דובק, והותיר את חיוב ההוצאות על כנו, תוך שאף הוא מציין, כי לא היה מקום להגיש את ההליך בניסיון לברר, אגבית, את שאלת זכויותיה של העוררת, תחת הגשת הליך עיקרי באפיק הנכון (ע"ח 55056-01-11).

הנסיבות שבפני דומות עד מאוד לכך ולכן, בהתבסס על מכלול הנימוקים שמיניתי לעיל, אני מוצא כי יש מקום לחיוב בהוצאות.

סוף דבר, בקשת הבנק להחזרת "תפוס" נדחית בזה. בקשת המדינה לדחייה על הסף מתקבלת. אני מחייב את הבנק לשלם למדינה - רשות המיסים, הוצאות בסך כולל של - 3000 ₪. ההוצאות ישולמו בתוך 30 יום, לאחר מכן ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

ניתנה היום, כ"ג סיוון תשע"ה, 10 יוני 2015, בהעדר הצדדים.